

ΧΝΗ ★ ΚΡΙΤΙΚΗ ★ ΚΙΝΗΣΗ ΙΔΕΩΝ ★ ΠΟ

«Δεν μπορούμε να μένουμε απομονωμένοι πολιτιστικά»...

ΜΙΛΑΕΙ Ο ΓΛΥΠΤΗΣ ΑΧΙΛΛΕΑΣ ΑΠΕΡΓΗΣ

ΤΟ ΠΛΗΘΟΣ στο ΜΕΤΡΟ, στο τούνελ, περνά χωρίς σταματημό, ένα κύμα μετά το άλλο. Τρέχουν να φτάσουν πού; Αυτός ο θόρυβος των διαβατών, συνεχώς στ' αϊτία μου. Και τὰ ερωτήματα πιέζουν: πού πηγαίνουν αυτοί; Γιατί; Όλες τις μέρες, κατά τη διάρκεια των μηνών, των ετών.

«Ό,τι υπάρχει υπάρχει για πάντα, λέγεται, ώσάν να μην υπήρχε αρχή ούτε τέλος...»

ΛΟΓΙΑ του 'Αχιλλέα 'Απέργη στον κατάλογο του στα Εύρωπάλια. Σὰ να είμαστε καταδικασμένοι σέ μιὰ κίνηση. Δὲν ὑπάρχει σταμάτημα. Σταμάτημα είναι ὁ θάνατος πού κι αὐτός σ' αὐτὴ τὴν ἀτέλειωτη κίνηση μοιάζει ἐπίσης σάν σημείο φυσιολογικὸ αὐτῆς τῆς κίνησης.

Κύκλος μᾶς τριγυρίζει. Κύκλος ἢ ζωὴ τῶν πραγμάτων. Κύκλος ἢ ζωὴ μας. Γυρίζουμε. Κι αὐτὴ ἡ ζαλάδα εἶναι κι αὐτὴ σημεῖο κίνησης.

Τὰ Εύρωπάλια στὶς Βρυξέλλες. Γεγονὸς θεωρητικὰ σημαντικό γιὰ τὴν Ἑλλάδα, ἡ συνολικὴ εὐρωπαϊκὴ συμμετοχὴ τῆς. «Ό,τι καλλιτέ-

ΤΟ ΘΕΜΑ

- Ιδέες
- Σκέψεις
- Ἐρευνες

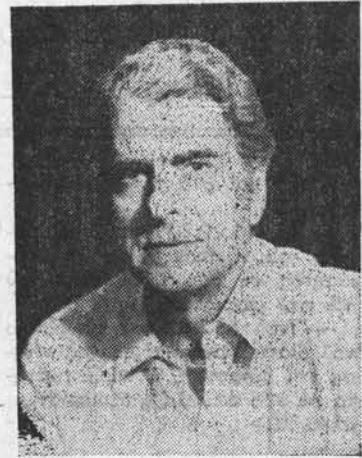
κὴ. Ἕνας ὀλόκληρος κύκλος 30 χρόνια. Ἐδὼ καὶ πέντε χρόνια ἔκλεισε ἐκεῖνος ὁ κύκλος. Τέλειωσε τότε μιὰ καλλιτεχνικὴ διαδρομὴ. Ἄρχισε μιὰ καινούργια. Μέχρι τὸ 1976, τὸ ὕλικο καὶ ἡ παράδοση στὴ δουλειὰ μὲ κρατούσαν δεμένο. Ἦθελα ν' ἀπελευθερωθῶ. Ἦ σκέψη μου τριγύριζε ἐλευθερῶς. Ἦθελα νὰ ἐκφρασθῶ μ' ἕναν τρόπο πιὸ εὐθύ, χρησιμοποιώντας σύγχρονα ὕλικά στὶς βαθιές μου ἀνησυχίες. Μ' ἄρεσαν τὰ σύμβολα. Βάλθηκα νὰ διαβάξω. Οἱ σκέψεις μου γύρευαν τρόπο νὰ ξεδιπλωθῶν. Ὁ τοκετὸς ἦρθε στὴν ὥρα του. Ἐκανα μιὰ ἔκθεση στὴν Ἀθήνα καὶ σὲ συνέχεια στὸ ESPACE CARDIN στὸ Παρίσι. Ὄνομαζόταν τὰ «5 δωμάτια». Ἦ ἀρχὴ εἶχε ἦδη γίνει. Εἶχα μπεῖ στὴν ἀφετηρία μὲ ἄς καινούργιας διαδρομῆς. Ἐκίνησα μὲ τὰ δωμάτια ἔκθεση πού ἔκανα καὶ στὸ Γαλλικὸ Ἰνστιτούτο Ἀθηνῶν. Ἐκλείσα τὴ σκέψη μου σὲ μικρὰ δωμάτια. Ἦτανε τὸ 1975—1976.

ἦδη γεννηθεῖ μέσα μου μιὰ σύλληψη πού στηριζότανε στὴ φιλοσοφικὴ ἀντίληψη: στὴν οὐσία δὲν ὑπάρχει τίποτα. Ἐρχόμαστε ἀπὸ τὸ τίποτα φεύγουμε σάν τίποτα. Ἦ σύλληψη ἦταν αὐτὸ πού παρουσιάστηκε στὰ Εύρωπάλια: τὸ σπῆλαιο. Ἦταν δύσκολο νὰ πραγμα-

ζήτησα τὴν ὕλική τους βοήθεια καὶ μοῦ τὴν ἔδωσαν ἀπλόχερα...

Τὰ Εύρωπάλια καὶ ἡ πολιτιστικὴ πολιτικὴ τῆς κυβέρνησης

Ἐάν συνολικὸ γεγονός τὰ Εύρωπάλια εἶναι θετικὸ, ἀνεξάρτητα ἀν ὑπῆρχαν θετικὰ καὶ ἀρνητικὰ σημεῖα ὡς πρὸς τὴ συμμετοχὴ καὶ τὴ διοργάνωση. Ἦ νέα κυβέρνηση νομίζω πὼς ἔχει κάνει κάτι: ἔχει δώσει μιὰ ἐλευθερία στὴν καλλιτεχνικὴ ἔκφραση. Ὅμως αὐτὸ δὲν σταματᾷ ἐκεῖ. Χρειάζεται πολὺ δουλειὰ. Ὅργάνωση, χρήματα καὶ μέθοδος. Οἱ Ἕλληνες καλλιτέχνες διψοῦν. Κι ἀποτέλεσμα αὐτῆς τῆς δίψας εἶναι ἡ διάθεση δῶν νὰ συμμετέχουν στὰ Εύρωπάλια. Πρέπει ἢ Ἑλλάδα νὰ πάψει νάσαι, ἡθελήμενα, μιὰ χώρα πολιτιστικὰ ἀπομονωμένη. Οἱ κυβερνήσεις ἄς τὸ λάβουν ὑπόψη τους.

Ὁ Ἄχιλλεας Ἀπέργης.

τοποιηθεῖ. Χρειαζόμουνα μιὰ μαγνητικὴ μπάνα μὲ γραμμένους θορύβους, ὀμιλίες καὶ μουσικὴ. Ἀκόμη ἦθελα ἕνα φιλμ. Ὅλ' αὐτὰ τὰ ὕλικά σὲ συνδυασμὸ μὲ τὸν μικρὸ χῶρο τῶν γκαλερί καθιστοῦσαν δύσκολη τὴν πραγματοποίησή τῆς σύλληψης. Δὲν περιμένα νὰ τὸ παίρνανε τόσο γρήγορα γιὰ πραγματικότητα. Ὅταν πῆγα στὸ Βέλγιο εἶχανε ἦδη προγραμματίσει ἐπὶ Σπῆλαιο. Τόχαν περάσει καὶ στοὺς καταλόγους. Ἐταί βρέθηκα πρὸ τετελεσμένων γεγονότων.

Ἐνας καλλιτέχνης δὲν ἔχει ζωὴ σὲ τοπικὰ ὄρια, θὰ συμπλώσει. Ἐτοπικὴ τέχνη δὲν ὑπάρχει. Ἦ τέχνη εἶναι μιὰ διεθνὴς πατρίδα. Σήμερα τὰ μέσα ἐνημέρωσης καὶ ἡ τεχνολογικὴ ἀνάπτυξη καταργοῦν τὶς ἀποστάσεις, μειώνουν τὸ πρόβλημα τῆς πληροφόρησης.

Ὅμως πρὶν κλείσω αὐτὸ τὸ σημεῖωμα, θὰ ἔπρεπε νὰ σημειώσω κάτι πού νομίζω ὅτι εἶναι ιδιαίτερα σημαντικό γιὰ τὴν περίπτωσή του Ἄχιλλέα Ἀπέργη. Σὲ μιὰ ἡλικία πού ἄλλοι, ἴσως φυσιολογικά, ἴσως αἰσθητικά, εἶναι σχεδὸν νεκροί, ὁ Ἄχιλλεας Ἀπέργης ζεῖ, κινεῖται, ὑπάρχει, σκέφτεται καὶ ἔχει τὸ θάρρος νὰ ἀναζητᾷ, στρέφοντας ἀποφασιστικά τὸ βλέμμα του στὶς καινούργιες, στὶς μοντέρνες φόρμες καὶ πορείες. Ἐνα θάρρος γεμάτο ὕψος καὶ ἀγάπη γιὰ ζωὴ.

χνικὸ ὕλικὸ ὑπῆρχε, τὸ καλύτερο, θὰ ἔπρεπε νὰ παρουσιασθεῖ. Ἦνάμεσα στοὺς καλλιτέχνες πού ἀντιπροσώπευαν τὴν Ἑλλάδα καὶ ὁ Ἄχιλλεας Ἀπέργης. Παρουσίαζε τὸ «σπῆλαιὸ τους» στὴν γκαλερί τέχνης τοῦ PALAIS DES CONGRES στὶς Βρυξέλλες.

Ἐὁ ἄνθρωπος πού βαδίζει, βαδίζει, βαδίζει... Οἱ ἄνθρωποι πού περνοῦν δίχως σταματημὸ, ὅπως τὰ κύματα...»

Τὸν συνάντησα μετὰ ἀπὸ λίγες μέρες στὸ Παρίσι μὲ τὸ γιὸ του Γιώργο, μουσικὸ, μὲ σημαντικὴ ἐπίσημη σταδιοδρομία στὸ ἐξωτερικὸ. Τόπος τῆς συνάντησης τὸ CAFE ROTONDE τοῦ MOUTPARNASSE. Ντεκόρ οἱ ἄδειες καρέκλες, ὁ θόρυβος τοῦ πιάνου τοῦ καφέ καὶ τὸ μαγνητόφωνο πού γράφει. Ὁ Ἄχιλλεας Ἀπέργης μιλά:

Ἦ ἀλλαγὴ μετὰ τῆς Γλυπτικῆς

Μετὰ ἀπὸ αὐτὸ τὸ νέο ξεκίνημα ὁ Ἄχιλλεας Ἀπέργης εἶχε συνέχεια. Φτάνουμε στὸ 1978. Μεσολάβησε μιὰ σχεδὸν τριετία. Στὴν Γκαλερί «Δεσμὸς» παρουσιάζεται ἡ καινούργια δουλειὰ του. Λέει γι' αὐτὴ τὴν ἔκθεση:

Τὸ 1978

Ἦτανε μιὰ ἔκθεση μὲ σκάλες. Ἦτανε ἕνα καινούργιο στοιχεῖο μὲ σα στὴν πορεία τῶν ἀρχικῶν μου σκέψεων. Γέμισα ὅλη τὴν γκαλερί μὲ σκάλες.

Ἦ ΣΥΝΕΧΕΙΑ:
(Σύλληψη καὶ Εύρωπάλια)